

B. På grund af den uafklarede situation omkring EF's interne fiskerordning har EF kun i meget begrænset omfang været indstillet på at inddrage *fiskerisektoren* i MTN. Af særlig interesse for Danmark bør dog nævnes, at det er lykkedes Fællesskabet fra USA at opnå toldindrømmelser for fileter af torskefisk samt sardiner.

Fravigelse af mestbegunstigelsesprincippet til fordel for udviklingslandene

I forhandlingsresultatet indgår en tekst, der legaliserer særbehandling af udviklingslandene på såvel det toldmæssige som det ikke-toldmæssige område, d.v.s. en generel fravigelse af GATT's almindelige mestbegunstigelsesprincip til fordel for disse lande.

En generel forudsætning for særbehandlingen er, at den ikke sigter mod at skabe nye handelshindringer eller vanskeligheder for andre lande.

Endvidere siges det i teksten, at de udviklede lande ikke forventer gensidighed fra udviklingslandene, og at udviklingslandene på deres side forventer, at deres muligheder for at yde koncessioner eller påtage sig GATT-forpligtelser vil forbedres i takt med deres økonomiske og handelsmæssige udvikling.

Handel med civile luftfartøjer

Aftalen om handel med civile luftfartøjer medfører en GATT-bunden afskaffelse pr. 1. januar 1980 af al told på civile luftfartøjer, flymotorer og

visse nærmere angivne dele dertil. Aftalens parter forpligter sig til at etablere et system til kontrol af, at de pågældende dele faktisk anvendes i den civile flysektor.

Om statslige subsidier hedder det, at MTN-aftalen om subsidier og udligningstold også gælder handel indenfor flysektoren. Det tilføjes imidlertid, at der må tages hensyn til de særlige forhold i flysektoren, især den almindelige praksis med statslig støtte.

Senest efter 3 år skal parterne indlede forhandlinger med henblik på udvidelse og forbedring af aftalen.

Udestående forhandlingspørgsmål

I MTN-forhandlingerne har ligeledes indgået spørgsmålet om anvendelsen af GATT's sikkerheds-klausul, eksportkontrolforanstaltninger og indgreb mod handel med varer med forfalskede varemærker. Disse forhandlinger har ikke ført til enighed om aftaler, der indgår i det samlede MTN-resultat. På alle tre områder vil forhandlingerne imidlertid blive videreført.

Forhandlingerne om en ny international hvedeaftale til afløsning af den eksisterende aftale, som var forudset at skulle indgå i en samlet MTN-pakke, er af hensyn til verdens største hvedeproducent Sovjetunionen, der ikke har deltaget i MTN, blevet ført uden for MTN-regie på en særlig UNCTAD-konference. Forhandlingerne er for indværende suspenderet, og det vides ikke, hvornår de vil blive genoptaget.